

C preprocesor

- Uključivanje datoteka

```
#include "imedatoteke"
```

ili

```
#include <imedatoteke>
```

- Lokacija datoteke *imedatoteke*
- Obezbeđuje se bolje povezivanje deklaracija u velikim programima, pošto se na ovaj način garantuje **ista** deklaracija i definicija u svim izvornim datotekama

C pretprocesor

- Zamena makroa

```
#define naziv tekstzamene
```

```
#define forever for(;;) /* infinite loop */
```

- Makroi sa argumentima

```
#define max(A, B) ((A) > (B) ? (A) : (B)) /* maksimum od dva broja */
```

```
x = max(p+q, r+s);
```

zamenjuje se sa

```
x = ((p+q) > (r+s) ? (p+q) : (r+s));
```

```
max(i++, j++) /* neće dati očekivani rezultat */
```

```
#define square(x) x * x /* neće dati očekivani rezultat */
```

C pretprocesor

- Definicije imena direktive se mogu poništiti

```
#undef max
```

```
int max(int,int,int) {...}
```

- Formalni parametri se ne zamenjuju unutar stringa pod navodnicima, što se prevazilazi korišćenjem znaka #

```
#define dprintf(expr) printf(#expr " = %g\n",expr)
```

Poziv

```
dprint(x/y);
```

se razvija u

```
printf("x/y" " = %g\n",x/y); tj. printf("x/y = %g\n",x/y);
```

C preprocessor

- Uslovno uključivanje datoteka
`#if, #else, #elif, #endif, #ifdef, #ifndef`
- **Primer:** Uključivanje datoteke `hdr.h` samo jednom

```
#if !defined(HDR)
    #define HDR
    /* sadrzaj datotek hdr.h ide ovde */
#endif
```

- **Primer:** Uključivanje različitih datoteka u zavisnosti od sistema

```
#if SYSTEM == SYSV
    #define HDR "sysv.h"
#elif SYSTEM == BSD
    #define HDR "bsd.h"
#elif SYSTEM == MSDOS
    #define HDR "msdos.h"
#else
    #define HDR "default.h"
#endif
#include HDR
```

- **#ifdef i #ifndef**

```
#ifndef HDR
    #define HDR
    /* sadrzaj datotek hdr.h ide ovde */
#endif
```

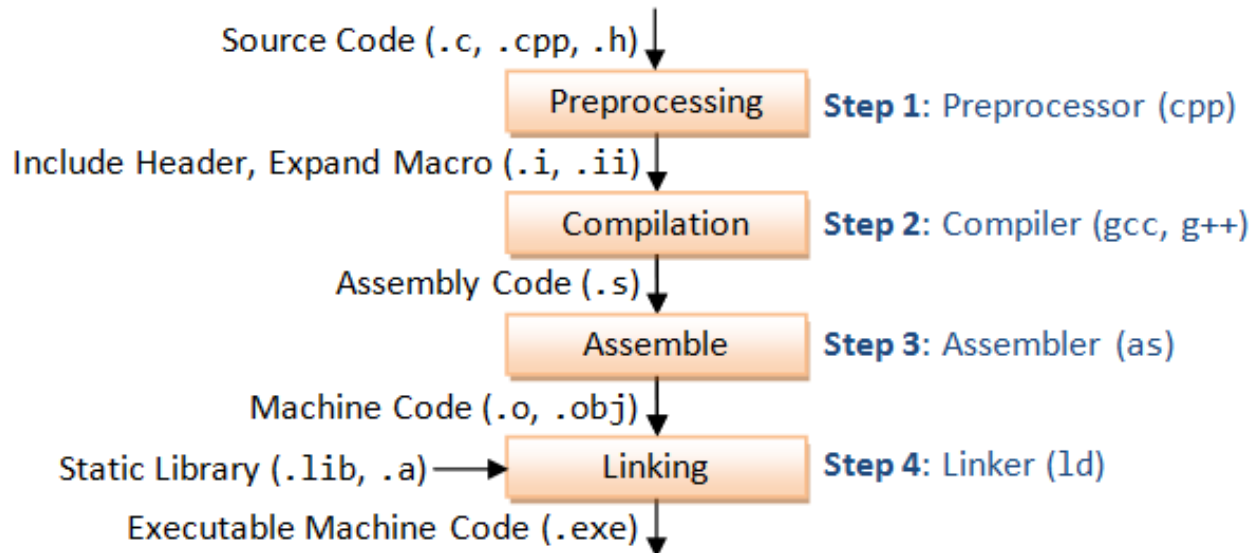
Od izvorne do izvršne datoteka

hello.c

```
#include <stdio.h>

int main() {
    printf("Hello, world!\n");
    return 0;
}
```

- Direktno pravljenje izvršnog fajla – **build**
 - `gcc -o hello hello.c`

Pretpocesiranje

hello.c

```
#include <stdio.h>
#include "hello.h"

#define max(a,b) (a)>(b)?(a):(b)

int main() {
    int x=3,y=4;
    printf("Hello, world!\n");
    printf("%d\n",max(x,y));
    return 0;
}
```

hello.h

```
void fun1(int,int);
```

- Uključivanje hedera (#include) i menjanje makroe (#define).
gcc -E hello.c > hello.i
- hello.i sadrži prošireni izvorni kod.

Prevođenje u assembler

- Preprocesirani kod se prevodi u assembly kod specifičan za određenu familiju procesora.

```
gcc -S hello.i
```

hello.s

```
.file                "hello.c"
.section             .rodata
.LC0:                .string      "Hello, world!,,
.LC1:                .string      "%d\n"
.text
.globl               main
.type                main, @functionmain:
.LFB0:
.cfi_startproc
pushq                %rbp
.cfi_def_cfa_offset 16
.cfi_offset 6, -16
movq %rsp, %rbp
.cfi_def_cfa_register 6
subq $16, %rsp
movl $3, -8(%rbp)
movl $4, -4(%rbp)
movl $.LC0, %edi
call puts
movl -8(%rbp), %eax
cmpl %eax, -4(%rbp)
cmovge               -4(%rbp), %eax
movl %eax, %esi
movl $.LC1, %edi
movl $0, %eax
call printf
movl $0, %eax
leave                .cfi_def_cfa 7, 8
ret
.cfi_endproc
.LFE0:
.size                main, .-main
.ident               "GCC: (Ubuntu 5.4.0-6ubuntu1~16.04.4)
5.4.0 20160609,,
.section             .note.GNU-stack,"",@progbits
```

Prevođenje u mašinski

- Asembler (**as.exe**) prevodi asemblerski kod u mašinski i dobija se objektni fajl `hello.o`.

```
as -o hello.o hello.s
```

- Linker (**ld.exe**) povezuje objektni kod sa kodom korišćenih biblioteka i daje izvršni fajl.

```
ld -o ap1 obj.o ...libraries...
```

- Likovanje objektnih fajlova se u praksi češće izvodi komandom

```
gcc -o ap1 obj1.o obj2.o ...
```


Kompajliranje kalkulatora

- Čitav kod je raspoređen u datoteke

main.c, stack.c, getop.c, getch.c, calc.h

```
gcc -c main.c
```

```
gcc -c stack.c
```

```
gcc -c getop.c
```

```
gcc -c getch.c
```

```
gcc -o calc main.o stack.o getop.o getch.o
```

- Redosled kompajliranja fajlova nije bitan
- Nakon izmena kompajliraju se samo fajlovi u kojima su izmene, napravljene i vrši se ponovno linkovanje

Make, CMake

- Olakšava kreiranje izvršnog koda od izvornih fajlova
- Pokretanje

make

make clean

makefile

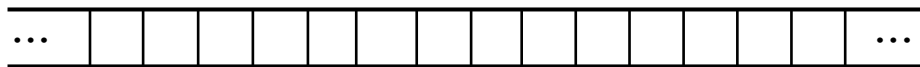
```
all: calc
calc: main.o stack.o getop.o getch.o
→ gcc -o calc main.o stack.o getop.o getch.o
main.o: main.c calc.h
    gcc -c main.c
stack.o: stack.c calc.h
    gcc -c stack.c
getop.o: getop.c calc.h
    gcc -c getop.c
getch.o: getch.c calc.h
    gcc -c getch.c

clean:
    rm -rf *.o calc
```

POKAZIVAČI I NIZOVI

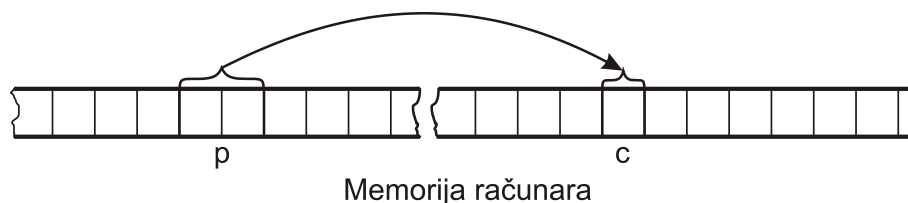
Pokazivači

- Pokazivač je promenljiva koja sadrži adresu druge promenljive
- Računar ima niz redom numerisanih (adresiranih) memorijskih ćelija kojima se može manipulirati pojedinačno ili u povezanim grupama
 - svaki bajt može predstavljati vrednost tipa **char**,
 - par jednobajtnih ćelija se može tretirati kao **short**
 - četiri uzastopna bajta formira vrednost tipa **long**

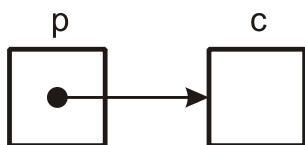
- Pokazivač je grupa ćelija (dve ili četiri) koja može sadržati adresu

Pokazivači i adrese

- Dobijanje adrese nekog objekta (operator &)

`p = &c;    /* p pokazuje na c */`

- Operator & se primenjuje samo na **objekte u memoriji** (ne na izraze, konstante, registarske promenljive)

Pokazivači i adrese

- Pristupanje objektu na koji pokazivač pokazuje – operator *, operator **dereferenciranja**

```
int x = 1, y = 2, z[10];  
int *ip; /* ip je pokazivac na int */  
  
ip = &x; /* ip sada pokazuje na x */  
y = *ip; /* y je sada 1 */  
*ip = 0; /* x je sada 0 */  
ip = &z[3]; /* ip sada pokazuje na z[3] */
```

Pokazivači i adrese

- Deklaracija pokazivača

```
int *ip;  
double *dp, atof(char *);
```

- Ako `ip` pokazuje na celobrojnu promenljivu, onda se `*ip` može koristiti u svakom kontekstu u kome se koristi ceo broj

```
*ip = *ip + 10;
```

Pokazivači i adrese

- Unarni operatori `&` i `*` imaju viši prioritet od aritmetičkih operatora

```
y = *ip + 1;
```

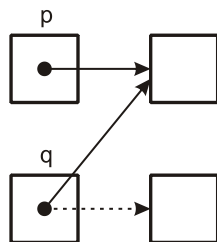
```
*ip += 1;
```

```
++*ip;
```

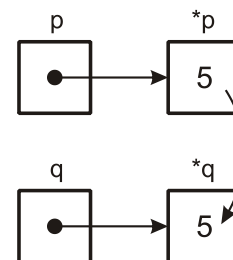
```
(*ip)++;
```

- Pokazivači su takođe promenljive, pa se mogu koristiti i bez dereferenciranja

```
q = p;
```



```
*q = *p;
```


Pokazivači i argumenti funkcija

- Pozvana funkcija ne može direktno da promeni promenljivu u funkciji koja je poziva.
- Argumenti funkcije – formalni parametri
Promenljive koje prihvataju vrednosti koje su date funkciji pri pozivu.
- Primer: Funkcija koja menja mesta dvema promenljivama

```
swap(x,y);  
...  
void swap(int a, int b) /* POGRESNO */  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```

Gde su promenljive?

- Svakom procesu (program u izvršavanju) se dodeljuje određen segment radne memorije.
- **STACK** - (stek) je deo memorije koji je rezervisan za čuvanje lokalnih promenljivih, parametara procedura, povratnih adresa.

STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

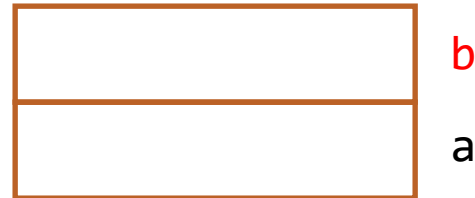
```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

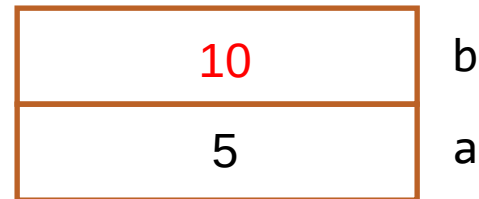
```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```

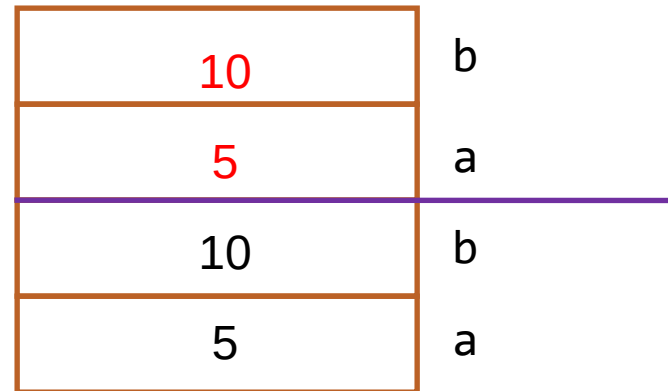

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(a,b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int a, int b)
{
    int temp;

    temp = a;
    a = b;
    b = temp;
}
```


STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(a,b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int a, int b)
{
    int temp;

    temp = a;
    a = b;
    b = temp;
}
```

	temp
10	b
5	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```

5	temp
10	b
5	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(a,b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int a, int b)
{
    int temp;

    temp = a;
    a = b;
    b = temp;
}
```

5	temp
10	b
10	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(a,b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int a, int b)
{
    int temp;

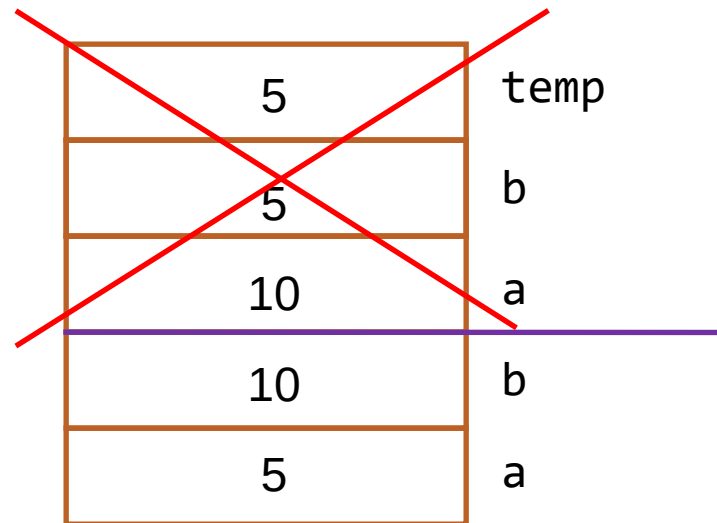
    temp = a;
    a = b;
    b = temp;
}
```

5	temp
5	b
10	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(a,b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

→ 5 10

```
void swap(int a, int b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = a;  
    a = b;  
    b = temp;  
}
```

10	b
5	a

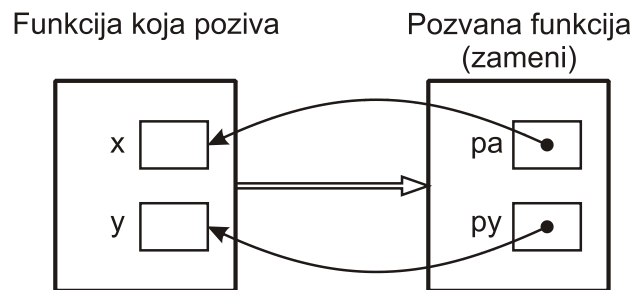
Pokazivači i argumenti funkcija

- Promena se može postići slanjem pokazivača na promenljive koje treba promeniti

```
swap(&x, &y);
```

```
...
```

```
void swap(int *pa, int *pb) /* zamena *pa i *pb */  
{  
    int temp;  
  
    temp = *pa;  
    *pa = *pb;  
    *pb = temp;  
}
```


Shematski prikaz prosleđivanja pokazivača funkciji

STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```

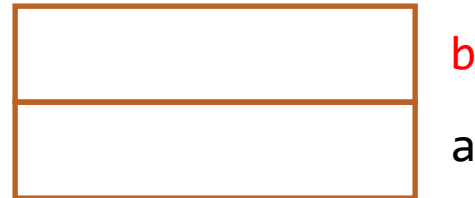

a

STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

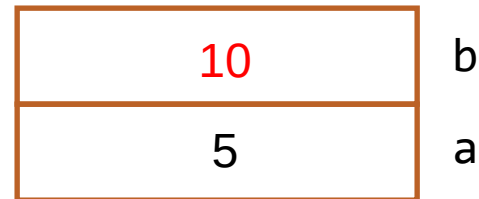
```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```

&b - 1004

&a - 1000

1004	b
1000	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(&a,&b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int *a, int *b)
{
    int temp;

    temp = *a;
    *a = *b;
    *b = temp;
}
```

&b - 1004
&a - 1000

	temp
1004	b
1000	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```

&b - 1004
&a - 1000

5	temp
1004	b
1000	a
10	b
5	a

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(&a,&b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int *a, int *b)
{
    int temp;

    temp = *a;
    *a = *b;
    *b = temp;
}
```

&b - 1004

&a - 1000

5	temp
1004	b
1000	a
10	b
10	a

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(&a,&b);
    printf("%d %d",a,b);
}
```

```
void swap(int *a, int *b)
{
    int temp;

    temp = *a;
    *a = *b;
    *b = temp;
}
```

&b - 1004
&a - 1000

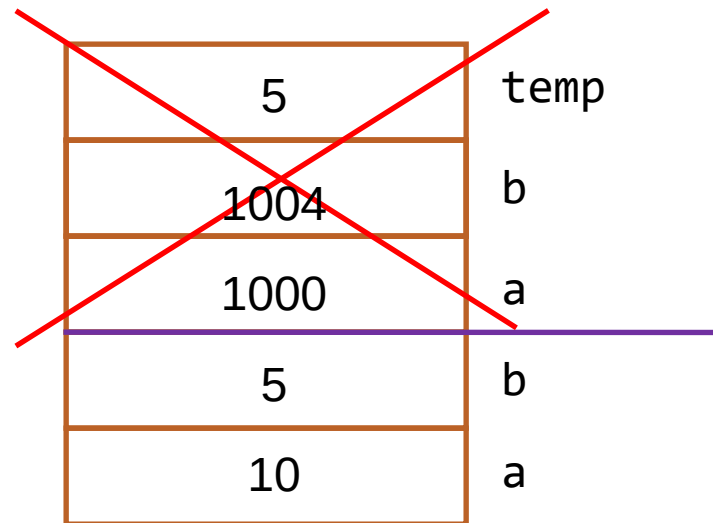
5	temp
1004	b
1000	a
5	b
10	a

STEK

```
main(){
    int a;
    int b;
    a = 5;
    b = 10;
    swap(&a,&b);
    printf("%d %d",a,b);
}

void swap(int *a, int *b)
{
    int temp;

    temp = *a;
    *a = *b;
    *b = temp;
}
```


STEK

```
main(){  
    int a;  
    int b;  
    a = 5;  
    b = 10;  
    swap(&a,&b);  
    printf("%d %d",a,b);  
}
```

→ 10 5

```
void swap(int *a, int *b)  
{  
    int temp;  
  
    temp = *a;  
    *a = *b;  
    *b = temp;  
}
```

5	b
10	a